เกณฑ์จริยธรรม

ว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย

:คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ

สำนักยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข โทร 0 2590 7155
โทรสาร 0 2590 7341
E- mail: nlem@fda.moph.go.th

เกณฑ์จริยธรรม
ว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาของประเทศไทย

ที่ปรึกษา ศ.(คลินิก) นพ.อุดม คชินทร, ดร.นพ.ปฐม สวรรค์ปัญญาเลิศ, พญ.จริยา แสงสัจจา
บรรณาธิการ ผศ.ดร.ภญ.สุนทรี ท.ชัยสัมฤทธิ์โชค, ภญ.วรสุดา ยูงทอง, ภญ.นภาภรณ์ ภูริปัญญวานิช
ศิลปกรรม ทิพาพร ติระธนะพิบูลย์
หนังสือเล่มนี้ใช้ฟอนต์ Quark (ควาร์ก) โดย วริทธิ์ ไชยกูล, KaniGa (คณิกา)
โดย เอกลักษณ์ เพียรพนาเวช ขอบคุณผู้ออกแบบฟอนต์ทุกท่านที่สร้างสรรค์ผลงาน
อันเป็นประโยชน์ต่อการพิมพ์ และอนุญาตให้เผยแพร่ในสื่อสาธารณะโดยไม่คิดมูลค่า
จัดพิมพ์โดย สำนักยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2557 จำนวน 20,000 เล่ม

คำนำ

การประชุมสมัชชาอนามัยโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 มีมติรับรองวาระการประชุมที่ WHA 41.17 เรื่อง *"เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา"* ถือได้ว่าเป็นการเปิดศักราชใหม่ของการผลักดัน **การใช้ยาอย่างสมเหตุผล** โดยให้ทุกภาคส่วนนำประเด็น**จริยธรรมในการส่งเสริมการขายยา**ไปปรับใช้

ในประเทศไทย มีความพยายามนำแนวทางขององค์การอนามัยโลกมาดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งการพัฒนาเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาตามแนวทางขององค์การอนามัยโลกเป็นเกณฑ์กลางของประเทศ โดยให้ปรับปรุงให้ทันสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนนำเกณฑ์จริยธรรมไปประยุกต์ใช้และขยายเพิ่มเติม ได้บรรจุเป็นกลยุทธ์หนึ่งในนโยบายแห่งชาติด้านยา พ.ศ.2554 และยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบยาแห่งชาติ พ.ศ.2555–2559 ต่อมา **คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล** ได้จัดทำ **"เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย"** ขึ้น โดยการมีส่วนร่วมในการจัดทำและรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นชอบต่อเกณฑ์จริยธรรมฯ ที่จัดทำขึ้นนี้ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2555 และกำหนดให้มีการปรับปรุงให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี

ปัจจุบัน คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลกำลังดำเนินการสร้างความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้องตามเกณฑ์จริยธรรมฯ เพื่อ

ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน ตั้งแต่โรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สถานศึกษา และสถานปฏิบัติการชุมชน รวมถึงผู้ประกอบธุรกิจด้านยา นำเกณฑ์จริยธรรมฯ ไปประยุกต์ใช้หรือนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย ฉบับนี้ จึงเป็นเกณฑ์จริยธรรมฯ ฉบับแรกที่ใช้เป็นเกณฑ์กลางของประเทศ ทุกภาคส่วนสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือขยายเพิ่มเติม โดยการปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมฯ นี้ เป็นเป้าหมายที่พึงประสงค์ที่ทุกภาคส่วนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาให้บรรลุผล

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้สั่งใช้ยา เภสัชกร บริษัทยา ผู้แทนยา สถานพยาบาล และสถานศึกษา จะนำเกณฑ์จริยธรรมฯ นี้ เป็นแนวทางในการจัดการระบบยา การสั่งใช้ยา และการมีปฏิสัมพันธ์กับบริษัทยาและผู้แทนยาอย่างเหมาะสม โดยเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งในการส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาลในระบบยาของประเทศต่อไป

ศ.(คลินิก) นพ.อุดม คชินทร
ประธานอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
สิงหาคม 2557

กิตติกรรมประกาศ

เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย จัดทำโดยคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยาและยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล โดยเป็นฉบับที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2555

วัตถุประสงค์ของการจัดทำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา เพื่อใช้เป็นเกณฑ์กลางของประเทศที่ทุกภาคส่วนสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือขยายเพิ่มเติม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมธรรมาภิบาลในสถานพยาบาลและการดำเนินการของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการขายยา

กระบวนการจัดทำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่ายคณะทำงานฯ ขอขอบคุณ

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (มี ศ.(คลินิก) นพ.ธีรวัฒน์ กุลทนันทน์ เป็นประธาน) ที่เสนอให้มียุทธศาสตร์ย่อยเรื่องการส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยาและยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบยาแห่งชาติ พ.ศ.2555–2559 และได้แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยา (มี ผศ.นพ.รุ่งนิรันดร์ ประดิษฐสุวรรณ เป็นประธาน) มาดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์

แผนงานพัฒนากลไกเฝ้าระวังระบบยา (กพย.) ภายใต้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่สนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณในการพัฒนาเกณฑ์จริยธรรมมาอย่างต่อเนื่องจนแล้วเสร็จ

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ที่สนับสนุนจนพัฒนาเป็นมติที่ประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 2 พ.ศ.2552 และได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำร่างต้นฉบับเกณฑ์จริยธรรมฯ สำหรับจัดพิมพ์เผยแพร่

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการอย่างเข้มแข็ง รวบรวม สรุปข้อมูลในการจัดทำเกณฑ์จริย-ธรรมฯ และสนับสนุนการประสานงานต่างๆ เพื่อให้กระบวนการจัดทำเกณฑ์จริยธรรมฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

คณะทำงานฯ หวังว่าเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาลของระบบยาต่อไป

คณะทำงานส่งเสริมจริยธรรมและ
ธรรมาภิบาลว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา

สารบัญ

คำนำ 2

หมวด 1 17
คำนิยาม

หมวด 2 18
ผู้สั่งยา

หมวด 3 19
ผู้บริหาร
หรือผู้มีอำนาจ

หมวด 4 20
เภสัชกร

กิตติกรรม
ประกาศ 4

หลักการ
ของเกณฑ์
จริยธรรมว่าด้วย
การส่งเสริมการขายยา
ของประเทศไทย 8

หมวด 5
21
บริษัทยาและ
ผู้แทนยา

กว่าจะเป็น
เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วย
การส่งเสริมการขายยา
ของประเทศไทย
26

เกณฑ์
จริยธรรม
ว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาของ
ประเทศไทย
12

หมวด 6
23
สถานพยาบาล สถานบริการ
เภสัชกรรม หรือหน่วยงาน

ภาคผนวก
รายนามคณะอนุกรรมการ
ส่งเสริมการใช้ยาสมเหตุผล
และคณะทำงานส่งเสริม
จริยธรรมและธรรมาภิบาล
ว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา
30

หมวด 7
25
สถานศึกษา

หลักการ
ของเกณฑ์จริยธรรม
ว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาของ
ประเทศไทย

“

เกณฑ์จริยธรรมฯ
เป็นเป้าหมายที่พึงประสงค์
ที่ทุกภาคส่วนและบุคลากร
ที่เกี่ยวข้องควรพัฒนา
ให้บรรลุผล

”

เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาของประเทศไทย
มีเป้าหมายเพื่อ
ใช้เป็น เกณฑ์กลางของประเทศที่
ทุกภาคส่วนสามารถนำไปประยุกต์ใช้
หรือขยายเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริม
ให้เกิดธรรมาภิบาล
ในสถานพยาบาลและการดำเนินการ
ของผู้ประกอบวิชาชีพ

•ผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดหายา ไม่พึงรับสิ่งใดๆ เป็นการส่วนตัวจากการส่งเสริมการขายยา และพึงแสดงความโปร่งใสต่อสาธารณะ กรณีที่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทยาเพื่อสร้างความเชื่อถือให้แก่วิชาชีพด้านสุขภาพและป้องกันข้อครหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

•สถานพยาบาล สถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่น พึงจัดให้มีระบบรองรับในการรับสิ่งของ การจัดกิจกรรม และการสนับสนุนใดๆ จากบริษัทยา/ผู้แทนยา โดยเป็นระบบที่ทุกคนในหน่วยงานรับรู้ได้ว่าเชื่อถือ มีความโปร่งใส และพร้อมรับการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก

•บริษัทยา พึงจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายยา ที่มุ่งประโยชน์เพื่อผู้ป่วย ไม่พึงให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ผู้ป่วยหรือสาธารณชนในเชิงโฆษณาหรือส่งเสริมการขายยา ไม่ว่าเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และบริษัทพึงจัดให้มีรายละเอียดค่าใช้จ่ายและรายละเอียดกิจกรรมการส่งเสริมการขายยาตามหลักสากล ที่พร้อมให้สังคมตรวจสอบ

•ผู้แทนยา พึงเสนอข้อมูลที่ทันสมัย ถูกต้อง ครบถ้วน มีหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ ไม่ละเลยการให้ข้อมูลผลกระทบหรือผลข้างเคียงจากการใช้ยาที่ถูกต้อง ครบถ้วน แก่ผู้สั่งใช้ยาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดหายา โดยแสดงออกหรือปฏิบัติตนในการเสนอข้อมูลหรือกิจกรรมการส่งเสริมการขายยาตามวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคม และพึงดำรงตนให้พร้อมรับการตรวจสอบจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพจากสภาวิชาชีพและสังคม

เกณฑ์จริยธรรม
ว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาของประเทศไทย

หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรมและการใช้ยาที่ไม่สมเหตุผล ส่งผลให้เกิดปัญหาการบริโภคยาเกินจำเป็น บริโภคยาราคาแพงเกินควร ทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล ดังนั้น ที่ประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ.2552 จึงมีมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง "ยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม: เพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสุขภาพของผู้ป่วย ต่อมา คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ.2553 มีมติเห็นชอบมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติดังกล่าว โดยมอบหมายให้ >>

หลักการ
และเหตุผล

>> คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งคณะทำงานที่มาจากทุกภาคส่วนที่ไม่มีส่วนได้เสียกับธุรกิจยาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก ให้เป็นเกณฑ์กลางของประเทศ รวมถึงศึกษาระบบการนำหลักเกณฑ์จริยธรรมดังกล่าวมาบังคับใช้ในรูปของกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบและนำหลักเกณฑ์จริย-ธรรมฯ ไปประยุกต์ใช้หรือขยายเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง

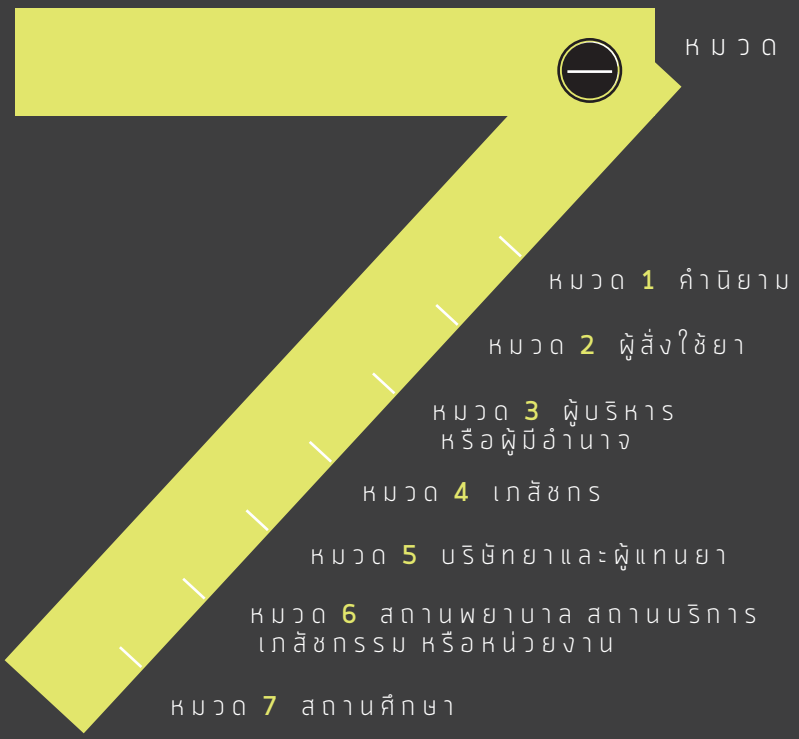
องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ.2531 สำหรับประเทศไทยได้มีพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานทางจริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายเภสัชภัณฑ์ เมื่อปี พ.ศ.2537 โดยที่ยังไม่เคยประกาศใช้ แต่สำหรับประเด็นจริยธรรมปรากฏในข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.2526 และต่อมา ได้แก้ไขปรับปรุงเป็นข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.2549 ส่วนสภาเภสัชกรรมได้กำหนดข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมใน พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติมใน พ.ศ.2538 แต่มิได้มีประเด็นจริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขาย

ต่อมา คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ในคณะกรรมการแห่งชาติด้านยา ได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อจัดทำแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และบริษัทยา ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2551 แต่มิได้มีการบังคับใช้เนื่องจากคณะกรรมการแห่งชาติด้านยาหมดวาระลงตามการสิ้นสุดของคณะรัฐมนตรี คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยาและยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ในคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติชุดใหม่ จึงนำแนวทางดังกล่าวมาจัดทำเกณฑ์จริยธรรมการส่งเสริมการขายยาขึ้น เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทยนี้ มีวัตถุ-ประสงค์เพื่อใช้เป็นเกณฑ์กลางของประเทศ โดยทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำหลักเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยานี้ไปเป็นแนวปฏิบัติ โดยสามารถประยุกต์ใช้หรือขยายเพิ่มเติม

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์จริยธรรมฯ นี้ ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งเป็นผู้สั่งใช้ยา ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานเภสัชกรในสถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงานอื่น บริษัทยาและผู้แทนยา อาจารย์และนักศึกษาของสถานศึกษาด้านการแพทย์และสาธารณสุข

เกณฑ์จริยธรรม
ว่าด้วยการส่งเสริม
การขายยาของประเทศไทย

ประกอบด้วย
เนื้อหา

หมวด 1 • คำนิยาม

ยา หมายถึง ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ และวัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

การส่งเสริมการขายยา หมายถึง การให้ข้อมูล ข้อความ การชักชวนจูงใจ หรือการกระทำด้วยวิธีอื่นใด ที่มุ่งหมายให้มีการสั่งใช้ การสั่งซื้อ หรือการใช้ยา เพื่อประโยชน์ทางการค้า การโฆษณา หมายถึง การกระทำไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความเกี่ยวกับยา เพื่อประโยชน์ทางการค้า

ข้อความ หมายถึง เรื่องราวหรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือรูปแบบอื่นใด ที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการ หรือสื่อใดๆ

ของขวัญ หมายถึง สิ่งของ ของชำร่วยที่บริษัทยามอบให้แก่บุคคล เพื่อประโยชน์ทางการค้า

ของบริจาค หมายถึง สิ่งของที่บริษัทยามอบให้แก่สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

ตัวอย่างยา หมายถึง ตัวอย่างยาที่แจกแก่บุคคลเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบและลักษณะของยา หรือเพื่อเพิ่มประสบการณ์การใช้ทางคลินิก

ผู้สั่งใช้ยา หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพหรือบุคลากรทางการสาธารณสุขอื่นที่มีสิทธิหรือหน้าที่ในการสั่งใช้ยาได้

ผู้ประกอบวิชาชีพ หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทันตกรรม เภสัชกรรม การสัตวแพทย์ การพยาบาล ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทเวชกรรมไทย หรือผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาอื่นตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ผู้แทนยา หมายถึง ตัวแทนของบริษัทยาที่มีหน้าที่เข้าพบผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อนำเสนอข้อมูลยา

บริษัทยา หมายถึง บริษัทยาหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการผลิต นำเข้า และจำหน่ายยา ทั้งในและต่างประเทศ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจลงนามหรือมีอำนาจสั่งการในการคัดเลือก จัดหา จัดซื้อยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

ผู้มีอำนาจ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่คัดเลือก เสนอจัดหา หรือดำเนินการสั่งซื้อยาในสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับก่อนปริญญา ในสถานศึกษา

สถานศึกษา หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หรือสถาบันร่วมสอน ในสาขาทางการแพทย์และสาธารณสุข

สถานพยาบาล หมายถึง สถานพยาบาลภาครัฐและภาคเอกชน ในทุกระดับ รวมทั้งคลินิก

สถานบริการเภสัชกรรม หมายถึง สถานที่ซึ่งจัดไว้เพื่อให้บริการเภสัชกรรม โดยผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม เพื่อทำหน้าที่ให้บริการเภสัชกรรมตามกฎหมายยา หรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ร้านขายยา”

หน่วยงาน หมายถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการจัดซื้อยาของสถานพยาบาล

หมวด 2 • ผู้สั่งใช้ยา

2.1 ผู้สั่งใช้ยาไม่พึงรับประโยชน์อันเป็นทรัพย์สินจากผู้แทนยาหรือบริษัทยา เช่น

2.1.1 ของขวัญ รวมถึงการจัดอาหารและเครื่องดื่ม

2.1.2 ตัวอย่างยา

2.1.3.เงิน สิ่งของ หรือประโยชน์อื่นใด ที่บริษัทยาให้แก่ผู้สั่งใช้ยาเป็นส่วนตัว ที่ไม่ใช่ค่าตอบแทนวิทยากร

2.2 ผู้สั่งใช้ยาไม่พึงรับบริการอันเป็นกิจส่วนตัวใดๆ จากบริษัทยาและผู้แทนยา

2.3 ผู้สั่งใช้ยา ไม่พึงแสดงตนในการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขายยาใดๆ ต่อสาธารณชนในเชิงธุรกิจ

2.4 ผู้สั่งใช้ยาสามารถแสดงความเห็นต่อสาธารณะโดยการพูด การเขียน หรือโดยวิธีการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับยาในทางวิชาการ โดยผู้สั่งใช้ยาพึงเปิดเผยว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องทางผลประโยชน์กับบริษัทยานั้นในสถานะใด

2.5 ผู้สั่งใช้ยาสามารถรับการสนับสนุนจากบริษัทยาไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยาย ทั้งในและต่างประเทศ อันก่อประโยชน์ให้สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน และไม่มีเงื่อนไขข้อผูกมัดเพื่อส่งเสริมการขายยาหรือเวชภัณฑ์ใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งพึงรับการสนับสนุนได้เฉพาะค่าเดินทาง ค่าลงทะเบียน ค่าวิทยากร ค่าอาหาร และค่าที่พัก สำหรับตนเองเท่านั้นและจำกัดเฉพาะช่วงเวลาของการดูงาน การประชุม หรือการบรรยาย ทั้งนี้การรับสนับสนุนดังกล่าว พึงผ่านระบบการรับสิ่งสนับสนุนและการกำกับดูแลของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

2.6 ผู้สั่งใช้ยา สามารถรับการสนับสนุนการวิจัย โดยผ่านระบบการรับสิ่งสนับสนุนและการกำกับดูแลของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

2.7 ในการนำตัวอย่างยามาจ่ายให้กับผู้ป่วย ผู้สั่งใช้ยาพึงคำนึงถึงประโยชน์และความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสาคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาหรือประโยชน์ส่วนตน โดยผ่านระบบกำกับดูแลการรับและการจ่ายตัวอย่างยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน ซึ่งควรเป็นระบบที่ตรวจสอบได้

2.8 ผู้สั่งใช้ยาพึงสั่งใช้ยาด้วยชื่อสามัญทางยา

หมวด 3 • ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ

3.1 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ไม่พึงรับประโยชน์อื่นใด ซึ่งเป็นทรัพย์สินและบริการจากบริษัทยาหรือผู้แทนยา อันนำมาซึ่งประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น เพื่อแลกเปลี่ยนกับการตัดสินใจสั่งซื้อยานั้น เช่น ของขวัญ เงิน สิ่งของ ตัวอย่างยา การจัดอาหารและเครื่องดื่ม

3.2 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ไม่พึงอนุญาตให้มีการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชนโดยเชื่อมโยงถึงชื่อทางการค้าของยาหรือการอื่นใดที่เป็นการโฆษณาแอบแฝง ภายในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานนั้น

3.3 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงจัดให้มีระบบการคัดเลือกยา การจัดซื้อยา ระบบการคัดเลือกบริษัทผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายยา รวมทั้งระบบการตรวจสอบการจัดซื้อยาที่โปร่งใส เป็นธรรม เพื่อให้ได้ยาที่มีคุณภาพสูง และเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจนั้น มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับบริษัทยา

3.4 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงจัดระบบการรับสิ่งสนับสนุนจากบริษัทยาให้เป็นไปอย่างเปิดเผย และไม่เจาะจงบุคคล รวมทั้งจัดระบบในการกำกับดูแลให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานอย่างแท้จริง

3.5 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบเพื่อควบคุมกิจกรรมการส่งเสริมการขายยาในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานนั้น เช่น การกำหนดบริเวณหรือกำหนดเวลาที่อนุญาตให้ผู้แทนยาเข้ามาทำกิจกรรมได้

3.6 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้ยาในสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน โดยเน้นการใช้ยาชื่อสามัญ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและความปลอดภัยของผู้ป่วย

3.7 ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงกำหนดนโยบายการรับตัวอย่างยาและยินยอมให้สั่งใช้ตัวอย่างยาได้เฉพาะยาที่มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติไว้ในสถานพยาบาลนั้น

หมวด 4 • เภสัชกร

4.1 เภสัชกรในสถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน ไม่พึงเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ แผ่นป้ายที่มีเนื้อหาเชิงโฆษณาอวดอ้าง หรือเป็นการส่งเสริมการขายยาแก่ผู้ป่วยและประชาชน

4.2 ในการนำตัวอย่างยามาจ่ายให้กับผู้ป่วย เภสัชกรในสถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน พึงคำนึงถึงประโยชน์และความ

ปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยา หรือประโยชน์ส่วนตน และพึงจัดให้มีระบบกำกับดูแลการรับและการจ่ายตัวอย่างยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน ซึ่งควรเป็นระบบที่ตรวจสอบได้

4.3 เภสัชกรในสถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน พึงเสนอข้อมูลที่มีหลักฐานทางวิชาการที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจคัดเลือกยาของคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัดหรือคณะกรรมการที่มีชื่อเรียกอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคัดเลือกรายการยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน โดยไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาของบริษัทใดบริษัทหนึ่งหรือเพื่อประโยชน์ส่วนตน

หมวด 5 • บริษัทยาและผู้แทนยา

ก. บริษัทยา

5.1 บริษัทยามีหน้าที่ต่อผู้แทนยา ดังต่อไปนี้

5.1.1 บริษัทยาพึงร่วมรับผิดกับผู้แทนยาในความเสียหายที่ผู้แทนยาได้ก่อขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ภายในขอบอำนาจของผู้แทนยา

5.1.2 บริษัทยาต้องไม่กำหนดผลตอบแทนที่เป็นรายได้หลักของผู้แทนยาจากยอดขายยา

5.1.3 บริษัทยาพึงฝึกอบรมผู้แทนยา ให้มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลยาที่ทันสมัย ถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่

5.1.4 บริษัทยาพึงควบคุมจริยธรรมหรือความประพฤติของผู้แทนยาให้เหมาะสม

5.2 บริษัทยามีหน้าที่ต่อผู้สั่งใช้ยา บุคลากรสาธารณสุขอื่นๆ นักศึกษา เจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ดังต่อไปนี้

5.2.1 บริษัทยามีหน้าที่ให้ข้อมูลที่เป็นกลางแก่ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ เพื่อสนับสนุนให้เกิดความปลอดภัยและประสิทธิผลจากการใช้ยา

5.2.2 บริษัทยาโดยผู้แทนยา ไม่พึงมีปฏิสัมพันธ์เพื่อมุ่งในทางชักจูงให้สั่งซื้อ สั่งใช้หรือสั่งจ่ายยาด้วยประโยชน์อื่นใด ซึ่งเป็นทรัพย์สินและบริการอันเป็นกิจส่วนตัว เช่น ของขวัญ เงิน สิ่งของ การจัดอาหารและเครื่องดื่ม

5.2.3 การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายยาใดๆ ต้องมุ่งเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และข้อมูลที่ให้ต้องได้รับการประเมินว่าถูกต้อง ครบถ้วน มีหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ ไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญ โดยไม่ละเลยข้อมูลผลกระทบหรือผลข้างเคียงจากการใช้ยา รวมทั้งไม่มีข้อผูกมัดหรือเงื่อนไขที่เชื่อมโยงให้ตัดสินใจสั่งซื้อหรือสั่งใช้ยานั้นๆ

5.2.4 การสนับสนุนการจัดประชุมวิชาการ หรือการจัดการศึกษาต่อเนื่องสามารถกระทำได้ เฉพาะกิจกรรมที่มุ่งเพื่อให้ข้อมูลยาที่ถูกต้องครบถ้วน มีหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ ไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญ และไม่ชักนำให้เกิดการใช้ยาตัวหนึ่งตัวใดของบริษัท หรือการใช้ยาที่ไม่สมเหตุผล

5.2.5 บริษัทยาไม่พึงให้ตัวอย่างยาโดยตรงแก่ผู้ประกอบวิชาชีพ

5.2.6 บริษัทยาสามารถให้การสนับสนุนการวิจัย โดยผ่านระบบการรับสนับสนุนและการกำกับดูแลของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

5.2.7 ในการนำผลวิจัยทางคลินิกมาอ้างอิง บริษัทยาพึงให้ข้อมูลให้ครบถ้วน โดยแสดงทั้งข้อดีและข้อเสีย รวมทั้งสถานะการสนับสนุนการวิจัยของบริษัทให้ชัดเจน

5.2.8 กิจกรรมการส่งเสริมการขายยาใดๆ ไม่ว่าจะจัดโดยองค์กรหรือหน่วยงานใด หากมีบริษัทยาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ให้ถือว่าเป็นกิจกรรมในความรับผิดชอบของบริษัทด้วย

5.2.9 บริษัทยาไม่พึงจัดกิจกรรมให้ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับยาแก่นักศึกษาที่เชื่อมโยงถึงชื่อการค้าหรือชื่อบริษัทยา เพื่อป้องกันการโฆษณาแอบแฝง

5.3 บริษัทยามีหน้าที่ต่อสาธารณะ ดังต่อไปนี้

5.3.1 บริษัทยาไม่พึงให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ผู้ป่วยหรือสาธารณชนในเชิงโฆษณาหรือส่งเสริมการขายยา ไม่ว่าเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

5.3.2 บริษัทยาพึงจัดให้มีข้อมูลที่เพียงพอในการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมการขายยา[1] และสรุปค่าใช้จ่ายการส่งเสริมการขายยาไว้ในรายงานประจำปี

ข. ผู้แทนยา

5.4 ผู้แทนยาไม่พึงเสนอสิ่งจูงใจ ด้วยประโยชน์อื่นใด ซึ่งเป็นทรัพย์สินและบริการอันเป็นกิจส่วนตัว เช่น ของขวัญ เงิน สิ่งของ การจัดอาหารและเครื่องดื่ม ให้แก่ผู้สั่งใช้ยาหรือบุคคลภายในสถานพยาบาล หน่วยงาน หรือสถานศึกษา

5.5 ผู้แทนยามีหน้าที่และความรับผิดชอบในการนำเสนอข้อมูลยาที่ทันสมัย ถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งอ้างอิงหลักฐานทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ ไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสาคัญ โดยไม่ละเลยข้อมูลความปลอดภัย ผลข้างเคียงหรือผลกระทบอื่นใดจากการใช้ยา เพื่อเสนอแก่ผู้สั่งใช้ยา

5.6 ผู้แทนยาพึงได้รับการอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมการให้ข้อมูลยาและการส่งเสริมการขายยาอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

5.7 ผู้แทนยาพึงดำรงตนให้พร้อมรับการตรวจสอบจริยธรรม

5.8 ผู้แทนยาไม่พึงเข้าพบนักศึกษา เพื่อการโฆษณายาหรือการส่งเสริมการขายยา

หมวด 6 • สถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน

6.1 สถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน พึงกำหนดแนวปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาไว้เป็นลาย-ลักษณ์อักษรให้เหมาะสม กับบุคลากรแต่ละประเภท ดังนี้

ก. ผู้สั่งใช้ยา เภสัชกร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

6.1.1 การรับประโยชน์อันเป็นทรัพย์สิน เงิน สิ่งของ ของขวัญ ของบริจาค หรือบริการจากบริษัทยาหรือผู้แทนยา

.....

[1] ตัวอย่างเช่น ลักษณะประเภทกิจกรรมการส่งเสริมการขายยา และรายชื่อผู้แทนยาที่ได้รับมอบหมายให้ดาเนินกิจกรรมส่งเสริมการขายยา ชื่อของผู้รับ สถานที่ประกอบการของผู้รับ จำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด วันที่จ่ายเงิน

6.1.2 การแสดงตนในการโฆษณาหรือส่งเสริมการขายใดๆ ต่อสาธารณชนใน เชิงธุรกิจ และการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการของผู้สั่งใช้ยาต่อสาธารณะ ในกรณีที่มีความสัมพันธ์กับบริษัทยา

6.1.3 การรับการสนับสนุนจากบริษัทยาไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงานหรือบรรยายทั้งในและต่างประเทศ

6.1.4 การนำตัวอย่างยามาจ่ายให้กับผู้ป่วย

6.1.5 การเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ แผ่นป้ายเพื่อให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้ป่วย

6.1.6 การนำเสนอข้อมูลเพื่อการคัดเลือกยาของคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัดหรือคณะกรรมการที่มีชื่อเรียกอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคัดเลือกรายการยาของสถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน

ข. ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ

6.1.7 การรับประโยชน์อันเป็นทรัพย์สิน สิ่งของ ของขวัญ ของบริจาค และบริการใดๆ จากผู้แทนยาหรือบริษัทยา

6.1.8 การจัดกิจกรรมในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่ให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านสุขภาพที่เชื่อมโยงถึงชื่อการค้า หรือชื่อบริษัทยา เพื่อป้องกันการโฆษณาแอบแฝง

6.2 สถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน พึงจัดระบบและดำเนินการติดตาม กำกับดูแล เพื่อให้บุคลากรแต่ละประเภทสามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในข้อ 6.1

6.3 กรณีที่สถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน มีการจัดประชุมวิชาการ โดยได้รับการสนับสนุนงบดำเนินการ วิทยากร หรือข้อมูลวิชาการจากบริษัทยา พึงเปิดเผยการสนับสนุนดังกล่าวให้ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบทุกครั้ง

6.4 สถานพยาบาล สถานบริการเภสัชกรรม หรือหน่วยงาน พึงจัดระบบการรับสนับสนุนจากบริษัทยาอย่างเปิดเผย โดยเป็นการรับที่ไม่มีการเจาะจงบุคคล รวมทั้งพึงจัดระบบในการกำกับดูแลให้เกิดประโยชน์กับหน่วยงานอย่างแท้จริง

หมวด 7 • สถานศึกษา

7.1 สถานศึกษาไม่พึงอนุญาตให้ผู้แทนยาเข้าพบนักศึกษา เพื่อการโฆษณายาหรือการส่งเสริมการขายยา

7.2 สถานศึกษาไม่พึงอนุญาตให้มีการจัดกิจกรรมให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับยาแก่นักศึกษา ที่เชื่อมโยงถึงชื่อทางการค้าของยา หรือบริษัทยา เพื่อป้องกันการโฆษณาแอบแฝง

7.3 สถานศึกษาไม่พึงอนุญาตให้นักศึกษารับเงิน สิ่งของ หรือการสนับสนุนอื่นๆ จากบริษัทยาโดยตรง

7.4 สถานศึกษาพึงจัดระบบการรับสนับสนุนและการกำกับดูแลการสนับสนุนการศึกษาและกิจกรรมทุกประเภทจากบริษัทยาให้มีความโปร่งใส เพื่อป้องกันการโฆษณาและส่งเสริมการขายยา

7.5 สถานศึกษาพึงควบคุมดูแลให้อาจารย์และบุคลากรของสถานศึกษานั้น ประพฤติตนเป็นแบบอย่างอันดีแก่นักศึกษา ทั้งในแง่จริยธรรมของผู้สั่งใช้ยา และความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างผู้สั่งใช้ยากับบริษัทยาหรือผู้แทนยา

7.6 สถานศึกษาพึงจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นการให้ความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการใช้ยาอย่างสมเหตุผล และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางยาที่เชื่อถือได้ โดยปราศจากการชี้นำทางธุรกิจ

7.7 สถานศึกษาพึงจัดหลักสูตรให้แก่นักศึกษา ที่มุ่งเน้นจริยธรรมของผู้สั่งใช้ยา และความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างผู้สั่งใช้ยากับบริษัทยาหรือผู้แทนยา

7.8 สถานศึกษาพึงกำหนดนโยบายให้อาจารย์และบุคลากร เปิดเผยความเกี่ยวข้องกับบริษัทยา เมื่อมีการแสดงความเห็นต่อสาธารณะ ไม่ว่าโดยการพูด การเขียน หรือวิธีการอื่นใดในทางวิชาการ

กว่าจะเป็น

ในการจัดทำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทยนั้น เริ่มต้นจากคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยา และยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม* (ผศ.นพ.รุ่งนิรันดร์ ประดิษฐสุวรรณ เป็นประธาน) จึงได้จัดทำร่างเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย โดยรวบรวมและวิเคราะห์จากเอกสารสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาขององค์การอนามัยโลก ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของสภาวิชาชีพ ผลการสำรวจ ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรมในโรงพยาบาลรัฐและโรงพยาบาลเอกชนต่อการส่งเสริมการขายยาและมาตรการควบคุมการส่งเสริมการขายยาในโรงพยาบาลทั่วประเทศ ปี 2554 และเกณฑ์จริยธรรมฯ ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย

จากนั้นคณะทำงานฯ จึงส่งเวียนร่างเกณฑ์จริยธรรมฯ ทางจดหมายเว็บไซต์เพื่อให้ถึงทุกภาคส่วนได้ให้ความเห็น นอกจากนั้นคณะทำงานได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อเกณฑ์จริยธรรมฯ จากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาควิชาชีพ ภาคการศึกษา และภาคอุตสาหกรรมยา และนำความเห็นมาปรับปรุงร่างเกณฑ์จริยธรรมฯ เสนอต่อคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาสมเหตุผลให้ความเห็นชอบ เมื่อมกราคม 2555 และคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2555 ปัจจุบันคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล อยู่ระหว่างดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้องและพัฒนาแนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติต่อไปตามมติคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ลำดับเหตุการณ์ มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับเหตุการณ์

เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย

.....

*คทง. มาจากทุกภาคส่วนที่ไม่มีส่วนได้เสียกับธุรกิจยาทั้งในและต่างประเทศ

ธันวาคม 2552

• คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
• มีมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ.2552 เรื่อง "ยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม: เพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสุขภาพของผู้ป่วย"

20 กรกฎาคม 25

• คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอ
มติสมัชชาสุขภาพฯ ครั้งที่ 2
พ.ศ.2552 เรื่อง"ยุติการส่งเสริ
การขายยาที่ขาดจริยธรรมฯ

26 กรกฎาคม 2554

จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อเกณฑ์จริยธรรมฯ จากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาควิชาชีพ ภาคการศึกษา และภาคอุตสาหกรรมยา มีผู้เข้าประชุมประมาณ 180 คน

สิงหาคม 2554

คณะทำงานฯ จัดทำเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาฯ ฉบับสมบูรณ์

12 มกรา

คณะอนุกรรมการส่
อย่างสมเหตุผลให้คว
ต่อเกณฑ์จริยธรรม

ธันวาคม 2556

คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติรับทราบเรื่องเกณฑ์จริยธรรมฯ และมีมติให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ดำเนินการสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้อง และร่วมลงนามรับรองเกณฑ์จริยธรรมฯ รวมทั้งพิจารณาเสนอแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบยาฯ

ตุลาคม 2556

• คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย
เห็นชอบให้เสนอประกาศเรื่องเกณฑ์จริย
คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ
• แต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมจริยธรรมและธ
ภิบาลว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา (มี พญ
แสงสัจจา เป็นประธาน)

53
บต่อ
ม

กุมภาพันธ์ 2554

• คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล แต่งตั้งคณะทางานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมจริยธรรมผู้สั่งใช้ยา และยุติการส่งเสริมการขายยาที่ขาดจริยธรรม* (ผศ.นพ.รุ่งนิรันดร์ ประดิษฐสุวรรณ เป็นประธาน) เพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์*

กุมภาพันธ์-เมษายน 2554

คณะทำงานส่งเสริมจริยธรรมฯ จัดทำร่างเกณฑ์จริยธรรมยาฯ

พฤษภาคม-มิถุนายน 2554

คณะทำงานฯ ส่งเวียนร่างเกณฑ์จริยธรรมฯ ทางจดหมายและเว็บไซต์เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ให้ความเห็น

14 มีนาคม 2554

• ครม. มีมติเห็นชอบต่อนโยบายแห่งชาติด้านยา พ.ศ.2554 และยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบยา มี 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การเข้าถึงยา การใช้ยาสมเหตุผล การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตยาฯ และการพัฒนาระบบควบคุมยาฯ

ม 2555
งเสริมการใช้ยา
ามเห็นชอบ

9 สิงหาคม 2555

คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบต่อเกณฑ์จริยธรรมฯ

กันยายน 2555

• แพทยสภามีหนังสือถึงคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ
• เริ่มดำเนินการในโรงพยาบาลนำร่อง

่างสมเหตุผล
ธรรมฯ ต่อ
รรมา
.จริยา

• นำไปผนวกในการดำเนินโครงการโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาสมเหตุผล (RDU hospital) คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติรับทราบเรื่องเกณฑ์จริยธรรมฯ และมีมติให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล สร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้อง และร่วมลงนามรับรองเกณฑ์จริยธรรมฯ รวมทั้งพิจารณาเสนอแนวทางนาไปสู่การปฏิบัติต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ

กรกฎาคม 2556

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ทำหนังสือชี้แจงแพทยสภา/แพทยสภามีหนังสือตอบกลับ

รายนามคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

1. คณบดีคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล	ประธานอนุกรรมการ
2. อธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
3. อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
4. อธิบดีกรมการแพทย์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
5. อธิบดีกรมควบคุมโรค หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
6. อธิบดีกรมบัญชีกลาง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
7. เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
8. เลขาธิการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
9. เจ้ากรมการแพทย์ทหารบก หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
10. นายกแพทยสภา หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
11. นายกสภาเภสัชกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
12. นายกทันตแพทยสภา หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
13. นายกสภาการพยาบาล หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
14. นายกสัตวแพทยสภา หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
15. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
16. ผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนก หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
17. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพ โรงพยาบาล หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
18. ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
19. ประธานราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
20. ประธานคณะกรรมการศูนย์ประสานงาน คณะเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
21. ประธานภาคีคณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
22. ผู้จัดการแผนงานพัฒนากลไกเฝ้าระวังระบบยา	อนุกรรมการ
23. นายกสมาคมเภสัชกรรมโรงพยาบาล หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
24. ประธานชมรมผู้อำนวยการ โรงพยาบาล ศูนย์โรงพยาบาลทั่วไป หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
25. ประธานชมรมผู้อำนวยการ โรงพยาบาลชุมชน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
26. นางวันดี โภคะกุล	อนุกรรมการ
27. นายเทียม อังสาชน	อนุกรรมการ
28. นายพิสนธิ์ จงตระกูล	อนุกรรมการ
29. นายอาณุภาพ เลขะกุล	อนุกรรมการ

30. นายวิษณุ ธรรมลิขิตกุล	อนุกรรมการ
31. นางสาวรุ่งทิวา หมื่นปา	อนุกรรมการ
32. นางสาวอารยา ศรีไพโรจน์	อนุกรรมการ
33. นางสาวยุพิน ลาวัณย์ประเสริฐ	อนุกรรมการ
34. ผู้อำนวยการสำนักยา	อนุกรรมการและเลขานุการ
35. เภสัชกรที่ผู้อำนวยการสำนักยามอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
36. เภสัชกรที่ผู้อำนวยการสำนักยามอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

รายนามคณะทำงานส่งเสริมจริยธรรม
และธรรมาภิบาลว่าด้วยการส่งเสริมการขายยา

1. นายธีรวัฒน์ กุลทนันทน์	ที่ปรึกษา
2. นายรุ่งนิรันดร์ ประดิษฐสุวรรณ	ที่ปรึกษา
3. นางสาวจริยา แสงสัจจา	ประธาน
4. นางวันดี โภคะกุล	รองประธาน
5. เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
6. คณบดีคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
7. คณบดีคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี หรือผู้แทน	คณะทำงาน
8. นายกแพทยสภา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
9. นายกสัตวแพทยสภา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
10. นายกทันตแพทยสภา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
11. นายกสภาเภสัชกรรม หรือผู้แทน	คณะทำงาน
12. นายกสภาการพยาบาล หรือผู้แทน	คณะทำงาน
13. เลขาธิการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
14. ผู้จัดการแผนงานพัฒนากลไกเฝ้าระวังระบบยา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
15. ประธานชมรมผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป หรือผู้แทน	คณะทำงาน
16. นายกสมาคมโรงพยาบาลเอกชน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
17. ประธานชมรมผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
18. นายกสมาคมเภสัชกรรมโรงพยาบาล หรือผู้แทน	คณะทำงาน
19. ประธานชมรมเภสัชกรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือผู้แทน	คณะทำงาน
20. ประธานมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค หรือผู้แทน	คณะทำงาน
21. ผู้อำนวยการสำนักยา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
22. นางสุนทรี ท.ชัยสัมฤทธิ์โชค	คณะทำงานและเลขานุการ
23. นางนภาภรณ์ ภูริปัญญวานิช	คณะทำงานและเลขานุการร่วม
24. นายสุภนัย ประเสริฐสุข	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ
ในความร่วมมือของ
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
แผนงานพัฒนากลไกเฝ้าระวังระบบยา
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
องค์การอนามัยโลก